

Retningslinjer for habilitet

Vedtatt av landsstyret på landsstyremøte 5 25/26

1. Formål

Formålet med retningslinjene er å sikre tillit til beslutningsprosesser og å veilede tillitsvalgte i egne habilitetsvurderinger. Hensynet til tillit og uavhengighet skal veie tungt i vurderingene.

Retningslinjene må derfor ikke praktiseres så strengt at organer jevnlig blir ute av stand til å fatte vedtak, og heller ikke på en måte som gjør at tillitsvalgte fraskriver seg det ansvaret som ligger i deres beslutningsmyndighet.

2. Generelt om habilitet i beslutningsprosesser i organisasjonen

Enhver som deltar i behandlingen av en sak i arbeidsutvalget, landsstyret, sekretariatet eller andre organer i NSO skal selv vurdere sin habilitet i saken. Det er opp til enkeltpersoner selv å si ifra om mulige habilitetskonflikter. Ved usikkerhet om egen inhabilitet skal spørsmålet drøftes med noen i arbeidsutvalget, kontrollkomiteen eller sekretariatet. Som hovedregel skal hver person selv ta beslutningen om de er inhabile eller ikke i en sak. Organet som behandler saken kan overprøve habilitetsvurderingen med simpelt flertall. Personen som får sin habilitetsvurdering overprøvd har ikke stemmerett i saken.

Du er inhabil dersom avgjørelsen i en sak innebærer fordel eller vinning for deg eller noen du er nær. Det samme gjelder hvis avgjørelsen innebærer tap eller ulempe. Du er også inhabil dersom en organisasjon, bedrift eller et organ hvor du har en ledende rolle, får en betydelig fordel eller ulempe av utfallet i saken.

Inhabile personer skal ikke delta i noen del av behandlingen av saken. Dette inkluderer innstillingsprosess, debatt og vedtak. Inhabile personer skal ikke være til stede i rommet under noen del av behandlingen av saken.

Habilitetsvurderinger skal gjøres av alle som deltar i behandlingen av en sak. Utgangspunktet for om det er nødvendig å vurdere sin habilitet tar alltid utgangspunkt i saken som skal behandles.

32 Her er tre spørsmål du bør stille deg selv i behandlingen av saker.

33
34 1. Har denne saken personlig økonomiske eller karrieremessige konsekvenser for meg?

35 2. Har denne saken personlig økonomiske eller karrieremessige konsekvenser for en som står
36 meg nær?

37 3. Har denne saken økonomisk betydning for en organisasjon, bedrift eller et organ hvor jeg har
38 en ledende rolle?

39
40 Dersom svaret på ett eller flere av disse spørsmålene er ja, må du gjøre en grundigere
41 habilitetsvurdering.

42 43 **3. Personlige relasjoner**

44
45 Eksempler på personlige relasjoner som **medfører inhabilitet**

- 46 • Nåværende kjærestelignende, romantiske og/eller seksuelle relasjoner
- 47 • Nåværende eller tidligere Familierelasjoner tilsvarende kjernefamilie, tante/onkel og
48 søskenbarn
- 49 • Nåværende Svogerrelasjoner tilsvarende kjernefamilie

50
51 Eksempler på personlige relasjoner som **kan føre til inhabilitet**

- 52 • Tidligere Kjærestelignende, romantiske og/eller seksuelle relasjoner
- 53 • Tidligere svogerrelasjoner tilsvarende kjernefamilie
- 54 • Vennskap og andre nære personlige relasjoner
- 55 • Husstandsmedlemmer
- 56 • Andre familiære forhold
- 57 • Andre særegne forhold

58
59 Eksempler på personlige relasjoner som **ikke fører til inhabilitet**

- 60 • Kollegiale forhold
- 61 • Tidligere kollegiale forhold
- 62 • Annet bekjentskap

63 64 **4. Overlappende roller og bindinger**

Arbeidsutvalget plikter å informere kontoret om mulige lojalitetskonflikter, tillitsverv i andre organisasjoner og profesjonelle eller økonomiske bindinger av betydning. Medlemmer av arbeidsutvalget kan ikke inneha talspersonroller eller andre frikjøpte verv i løpet av valgperioden, utover de verv de er valgt eller oppnevnt til av NSO. Dersom medlemmer av arbeidsutvalget har andre arbeidsforhold, utfører honorerte oppdrag eller påtar seg andre verv i løpet av valgperioden, skal dette avklares med leder og sekretariatsleder. Dersom arbeidsutvalget i løpet av valgperioden inngår arbeidsavtaler, eller blir valgt til frikjøpte tillitsverv i andre organisasjoner, som vil tre i kraft etter endt periode plikter de å informere kontoret om dette og drøfte mulige lojalitetskonflikter med sekretariatsleder. Sekretariatsleder skal skriftliggjøre vurderingene.

Tillitsvalgte i landsstyret og komiteer kan ha tillitsverv og andre roller i ulike organisasjoner. Alle tillitsvalgte skal opplyse organet om overlappende roller og bindinger der det kan påvirke rolleutøvelsen.

Fondstildelinger

Arbeidsutvalgsmedlemmer **skal** melde seg inhabile i fondstildelinger

- Dersom den politiske komiteen de leder er søker
- Dersom de sitter i styret til søker eller har en annen ledende roller i søkers organisasjon
- Dersom de har en nær personlig relasjon til søker, eller en med ledende rolle i søkerorganisasjonen

Arbeidsutvalgsmedlemmer **skal ikke** melde seg inhabile i fondstildelinger

- Dersom medlemslaget de følger opp søker
- Dersom medlemslaget/organet de kommer fra søker

5. Spesifikke saker

5.1 Budsjett

Budsjettet påvirker hele organisasjonen. Hvor mye penger som settes av til landsstyremøter påvirker landsstyret som organ og de enkelte landsstyremedlemmene. Hvor mye penger som settes av til arrangementer påvirker alle i organisasjonen.

Tillitsvalgte i organisasjonen kan ha ulike interesser uten at dette fører til inhabilitet.

Eksempler på ulike interesser som **ikke fører til inhabilitet**

- Internasjonalt ansvarlig kan fremme ønske om å bruke mer midler på reiser utland.
- Landsstyrerepresentant bosatt i distriktskommune kan fremme ønske om å bruke mer midler på reiser innland.
- En pådriver for en politisk kampanje kan foreslå å sette av midler i budsjettet til denne politiske kampanjen.

Eksempler som **kan** føre til inhabilitet i budsjettbehandling

- Dersom det er foreslått å sette av betydelige midler til en organisasjon eller bedrift hvor du eller en nærstående har en ledende rolle.

5.2 Miljø og økonomireglementet

Miljø- og økonomireglementet regulerer organisasjonens bruk av midler som refusjonsordninger og diettsatser på reise. Alle tillitsvalgte blir påvirket av reguleringene i miljø- og økonomireglementet. Reglene må likevel vedtas av tillitsvalgte og terskelen for inhabilitet skal være høy.

Arbeidsutvalgets lønn og andre godtgjørelser reguleres i miljø- og økonomireglementet. For at arbeidsutvalget ikke skal innstille på sin egen lønn behandles reglementet som hovedregel på det siste landsstyremøte i perioden. Påtroppende arbeidsutvalgsmedlemmer er inhabile i behandlingen av miljø- og økonomireglementet.

5.3 Innstillinger i personvalg

Ingen med stemmerett i valgsaker er inhabile. Habilitetsvurderinger skal kun gjøres ved innstillinger til valgsaker.

I innstillinger til personvalg er en inhabil dersom en selv eller en nærstående er kandidat. I innstillinger til personvalg vil inhabilitet ovenfor en av kandidatene til et verv føre til inhabilitet i behandlingen av innstillingen til vervet.

5.4 Oppnevninger og nominasjoner

Arbeidsutvalget oppnevner og nominerer studentrepresentanter til rekke verv i løpet av perioden. Ved oppnevninger og nominasjoner er en inhabil dersom en selv eller en nærstående er kandidat. Inhabilitet ovenfor en av kandidatene fører til inhabilitet i behandlingen av oppnevningen/nominasjonen. Arbeidsutvalget medlemmer er ikke inhabile i å behandle

134 oppnevninger/nominasjoner til verv i organer eller organisasjoner hvor de selv har en ledende
135 rolle.